

ĀRSTA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Ārsts	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5.PKL) (atbilst sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (6.LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
<p>Profesijas specializācijas:</p> <p>Ārsta profesijas pamatspecialitātes, apakšspecialitātes un papildspecialitātes atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 24.maija noteikumu Nr.317 “Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība” 1.pielikuma 4.punktam. Ārsta profesijas pamatspecialitātes, apakšspecialitātes un papildspecialitātes kompetence kā arī teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apjoms ir noteikts Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumos Nr.268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu” (Pielikumā ārsta profesijas pamatspecialitāšu, apakšspecialitāšu un papildspecialitāšu saraksts).</p> <p>Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis:</p> <p>Ārsta profesijas saistītās profesijas noteiktas Ministru kabineta 2016.gada 24.maija noteikumu Nr.317 “Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība” 1.pielikuma 1.1.punktā. Ārsta profesijas saistīto profesiju kompetence kā arī teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apjoms ir noteikts Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumos Nr.268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”</p>	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums</p> <p>Izmeklēt pacientu; noteikt pacientam diagnostiskos izmeklējumus un analizēt to rezultātus; izrakstīt ārstniecības līdzekļus un informēt par to lietošanu; veikt medicīniskās procedūras; konsultēt pacientu par veselības veicināšanu; specializētas veselības aprūpes saņemšanai nosūtīt pacientus uz slimnīcu, rehabilitācijas centru vai citu veselības aprūpes institūciju; visaptverošas ārstēšanas un tās nepārtrauktības nodrošināšanai sniegt un saņemt pacienta ārstēšanai nepieciešamo informāciju no citiem veselības aprūpes speciālistiem; novērtēt pacienta veselības stāvokļa izmaiņas ārstēšanas laikā; plānot un piedalīties infekcijas slimību kontroles programmās; pētīt cilvēku slimības, ārstēšanas un profilakses metodes.</p>	

Ārsta pienākumi un uzdevumi:

1. Pārzināt cilvēka organismu kā vienotu veselumu:
 - 1.1. Zināt cilvēka organisma normālos un patoloģiskos stāvokļus;
 - 1.2. Pārzināt normālas grūtniecības norisi;
 - 1.3. Ievērot aseptikas un antiseptikas principus.
2. Veikt pacienta anamnēzes ievākšanu, stāvokļa izvērtēšanu:
 - 2.1. Novērtēt pacienta vitālos rādītājus;
 - 2.2. Izzināt pacienta sūdzības un noskaidrot anamnēzi;
 - 2.3. Atpazīt un sniegt palīdzību pacienta dzīvībai bīstamos stāvokļos un situācijās.
3. Prast noteikt sākotnējo diagnozi, iespējamās diferenciāldiagnozes un veikt pacienta aprūpi un ārstēšanu un dokumentācijas noformēšana:
 - 3.1. Pārzināt medicīnas tehnoloģiju izmantošanu;
 - 3.2. Pārzināt un veikt pacienta fizikālās izmeklēšanas metodes;
 - 3.3. Pārzināt diagnostisko metožu pielietošanas iespējas diagnozes noteikšanā;
 - 3.4. Noteikt un formulēt slimības diagnozi;
 - 3.5. Veikt slimību ārstēšanu;
 - 3.6. Nozīmēt medikamentus un to dokumentēt;
 - 3.7. Pieņemt fizioloģiskas dzemdības;
 - 3.8. Sniegt atbalstu mirstošiem pacientiem;
 - 3.9. Atpazīt pacienta klīnisko un bioloģisko nāvi;
 - 3.10. Noformēt medicīnisko dokumentāciju.
4. Veicināt sabiedrības veselību un realizēt slimību profilaksi un ievērot pacientu drošības pamatprincipus:
 - 4.1. Veicināt sabiedrības veselību un realizēt slimību profilaksi;
 - 4.2. Rīcība ārkārtas medicīnas un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās;
 - 4.3. Pacienta drošība un klīnisko risku vadība.
5. Izmantot uz pierādījumiem balstītas medicīnas principus, piedalīties izglītības un pētniecības darbā, veikt pastāvīgu profesionālo pilnveidošanos:
 - 5.1. Veikt profesionālu pilnveidi;
 - 5.2. Izmantot uz pierādījumiem balstītas medicīnas principus;
 - 5.3. Veikt izglītošanas darbu;
 - 5.4. Veikt pētniecisko darbu.
6. Cienpilni un saprotami komunicēt ar pacientiem un viņu tuviniekiem ievērojot ētikas un datu konfidencialitātes prasības, prast prezentēt un argumentēt savu viedokli:
 - 6.1. Pārzināt un ievērot profesionālās ētikas principus ārsta darbībā;
 - 6.2. Komunicēt ar pacientiem, viņu piederīgajiem, kolēģiem, ievērojot pacienta datu konfidencialitāti un ētiku;
 - 6.3. Spēt argumentēt, diskutēt un prezentēt.
7. Strādāt vadoties no spēkā esošās likumdošanas prasībām, izprotot veselības aprūpes sistēmas organizāciju un komandas darba principus:
 - 7.1. Orientēties galvenajos veselības aprūpes organizācijas un finansēšanas principos;
 - 7.2. Strādāt atbilstoši valsts likumdošanā noteiktajai kārtībai;
 - 7.3. Organizēt savu darbu un strādāt komandā.

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
4.1.	Zināt cilvēka organisma normālos un patoloģiskos stāvokļus.	<p>Zināt cilvēka anatomiju.</p> <p>Pārzināt cilvēka normālo un patoloģisko fizioloģiju.</p> <p>Izprast cilvēka organismu kā vienotu veselumu un tā funkcionēšanu normālos un patoloģiskos stāvokļos.</p>	<p>Izpratnes līmenī:</p> <p>Pārzināt cilvēka organismu kā vienotu veselumu un tā funkcijas normālos un patoloģiskos stāvokļos.</p>	<p>Spēja analizēt cilvēka organisma normālos un patoloģiskos stāvokļus, cilvēka morfoloģijas, funkcionēšanas un homeostāzes vispārējās normālās likumsakarības, kas nepieciešamas cilvēka dzīvības norišu pārzināšanai.</p> <p>Spēja analizēt cilvēka gēnu uzbūves principus, to funkcionēšanu, iedzimtības teorētiskos pamatus un genotipa saistību ar fenotipu un klīniskām sekām.</p> <p>Spēja aprakstīt cilvēka organisma aizsargmehānismus pret nelabvēlīgiem ārējās vides faktoriem, tai skaitā mikrobioloģiskiem objektiem, izklāstīt imunitātes mehānismu vietu cilvēka veselības nodrošināšanā.</p> <p>Spēja sasaistīt patoloģijas procesu patofizioloģiskos un patomorfoloģiskos komponentus.</p> <p>Spēja sasaistīt patoloģiskās izmaiņas ar simptomātiku, kas rodas to ietekmē.</p>

6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
4.2.	Pārzināt normālas grūtniecības norisi.	Iemaņas uzraudzīt normālu grūtniecības norisi.	Zināšanas par grūtniecības plānošanu un fizioloģiski noritošu grūtniecību, iespējamām novirzēm no normas.	Izpratne par fizioloģisku grūtniecību un tās uzraudzību, biežākajām novirzēm no normas.
4.3.	Ievērot aseptikas un antiseptikas principus.	Prasme ievērot aseptikas un antiseptikas principus dažādās klīniskās prakses situācijās, tai skaitā veikt roku mazgāšanu pirms ķirurģiskas un invazīvas manipulācijas.	Lietošanas līmenī: Aseptikas un antiseptikas principi un to pielietošana.	Spēja ievērot aseptikas un antiseptikas principus dažādās klīniskās prakses situācijās, tai skaitā pirms ķirurģiskas un invazīvas manipulācijas.
4.4.	Novērtēt pacienta vitālos rādītājus.	Novērtēt pacienta vitālos rādītājus: apziņas stāvokli, elpošanu, sirdsdarbību, centrālo un perifēro pulsu, arteriālo asinsspiedienu, asins skābekļa piesātinājumu, ķermeņa temperatūru, diurēzi. Atpazīt hemodinamiski nestabilus stāvokļus.	Lietošanas līmenī: Cilvēka vitālo rādītāju izvērtēšanas metodes, parametri, atrades normas, novirzes no normas, to biežākie iemesli.	Interpretēt cilvēka vitālo rādītāju atbilstību normai un konstatēt to novirzi no normas. Spēja atradi attiecināt uz konkrēto klīnisko situāciju, sasaistot ar kopējo izmeklēšanas procesu. Spēja pieņemt lēmumu par atbilstošas tālākās rīcības nepieciešamību dzīvībai bīstamu stāvokļu konstatācijas gadījumos.
4.5.	Izzināt pacienta sūdzības un noskaidrot anamnēzi.	Noskaidrot pacienta sūdzības un anamnēzi, uzdotot mērķtiecīgus jautājumus un izmantojot pieejamo dokumentēto informāciju vai citus informācijas avotus.	Izpratnes līmenī: Pacienta anamnēzes veidošanas struktūra un tajā iekļaujamā informācija.	Spēja sarunā ar pacientu noskaidrot pacienta sūdzības un izveidot strukturētu anamnēzi.

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.6.	Atpazīt un sniegt palīdzību pacienta dzīvībai bīstamos stāvokļos un situācijās.	<p>Prasme atpazīt akūtus stāvokļus un organizēt atbilstošu ārstniecības procesu.</p> <p>Prasme, izmantojot pieejamos resursus, atpazīt un organizēt ārstniecības pasākumus akūtos stāvokļos.</p>	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Akūtie stāvokļi medicīnā.</p>	Spēt atpazīt akūtus stāvokļus medicīnā un organizēt palīdzības sniegšanu.	6. LKI
		<p>Prasme veikt neatliekamus pasākumus dzīvībai bīstamos stāvokļos.</p> <p>Prasme veikt kardiopulmonālo reanimāciju, neatliekamus pasākumus dzīvībai bīstamos stāvokļos, tai skaitā pirmo palīdzību asfiksijas gadījumā, traumas pacientu aprūpi, imobilizācijas principus traumu gadījumā.</p>	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Neatliekamo stāvokļu pazīmes, to risināšana dažādās pacientu grupās, kardiopulmonālā reanimācija.</p>	Spēja veikt kardiopulmonālo reanimāciju, sniegt neatliekamus pasākumus dažādās pacientu grupās.	6. LKI
		<p>Prasme nodrošināt skābekļa terapiju.</p> <p>Orientēties skābekļa pievades ierīcēs un nodrošināt skābekļa terapiju.</p>	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Skābekļa pievades ierīču veidi, to indikācijas, kontrindikācijas. Skābekļa terapijas efektivitātes novērtēšana.</p>	Spēja izvērtēt indikācijas skābekļa terapijai, terapijas efektivitāti. Ordinēt elpošanas atbalsta sistēmas atbilstoši indikācijām un klīniskajai situācijai.	6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.7.	Pārzināt medicīnas tehnoloģiju izmantošanu.	Plānot medicīnas tehnoloģiju (tai skaitā radioloģisko) izmantošanu klīniskajām vajadzībām un tās pielietot drošā veidā.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Medicīnas tehnoloģiju veidi, pielietojums dažādās klīniskās situācijās. Tehnoloģiju izmantošanas drošība.</p>	<p>Spēja plānot medicīnas tehnoloģiju izmantošanu atbilstoši klīniskajai situācijai, interpretēt iegūtos rezultātus, to atbilstību normai un konstatēt to novirzes, attiecināt uz konkrētu klīnisko situāciju, sasaistot ar kopējo izmeklēšanas procesu.</p> <p>Spēja nodrošināt sev, pacientam un apkārtējai videi drošu tehnoloģiju izmantošanu.</p>	6. LKI
4.8.	Pārzināt un veikt pacienta fizikālo izmeklēšanu.	Veikt pacienta fizikālo izmeklēšanu, veicot apskati, palpāciju, perkusiju, auskultāciju un no tām atvasinātās metodes.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Pacienta apskates, palpācijas, perkusijas, auskultācijas un no tām atvasināto metožu praktiskā izpilde. Normālas atrades un biežākās patoloģijas atbilstoši pacienta vecumam, dzimumam un klīniskajam kontekstam atpazīšana.</p>	<p>Spēja interpretēt apskates, palpācijas, perkusijas, auskultācijas atradi.</p> <p>Spēja atpazīt biežākās novirzes no normas, attiecināt rezultātus uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopējo izmeklēšanas procesu.</p>	6. LKI
		Veikt ārējās auss ejas un bungplēvītes izmeklēšanu ar otoskopu.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Ārējās auss ejas un bungplēvītes izmeklēšanas ar otoskopu pareiza metode, normāla atrade un biežākās novirzes no normas.</p>	<p>Spēja interpretēt ārējās auss ejas un bungplēvītes izmeklēšanu ar otoskopu rezultātus, attiecināt tos uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.</p>	6. LKI
		Pārbaudīt redzi un dzirdi.	<p>Lietošanas līmenī:</p>	<p>Spēja interpretēt redzes un dzirdes pārbaudes izmeklēšanas rezultātus, attiecināt tos uz konkrētu klīnisko</p>	6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
			Redzes un dzirdes pārbaudes pareizas metodes, normāla atrade un biežākās novirzes no normas.	situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.
	Veikt žāvas un rīkles vizuālu izmeklēšanu.		Lietošanas līmenī: Žāvas un rīkles apskates praktiskā izpilde, zināšanas par normālu atradi un biežākajām patoloģijām.	Spēja interpretēt žāvas un rīkles atradi. Spēja interpretēt žāvas un rīkles vizuālas izmeklēšanas rezultātus, attiecināt tos uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.
	Veikt rektālu izmeklēšanu.		Lietošanas līmenī: Rektālās izmeklēšanas indikācijas, atrades interpretēšana.	Spēja veikt rektālo izmeklēšanu un interpretēt iegūtos rezultātus. Spēja interpretēt slēdziena nozīmi un attiecināt to uz konkrēto klīnisko situāciju un kopējo izmeklēšanas procesu.
	Veikt krūšu dziedzeru palpatoru izmeklēšanu.		Lietošanas līmenī: Krūšu dziedzeru palpācijas metodes praktiskā izpilde, normālas atrades un biežākā novirze no normas.	Spēja interpretēt krūšu dziedzeru palpatoru izmeklēšanas rezultātus, attiecināt tos uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.
	Prasme veikt vaginālu izmeklēšanu un dzemdes kakla onkocitoloģisko uztriepi.		Lietošanas līmenī: Vaginālas izmeklēšanas un dzemdes kakla onkocitoloģiskās uztriepes veikšanas tehnika, atrades norma un novirzes no normas.	Spēja interpretēt vaginālās izmeklēšanas un dzemdes kakla onkocitoloģisku uztriepes rezultātus, attiecināt tos uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.9.	Pārzināt diagnostisko metožu pielietošanas iespējas noteikšanā.	Nozīmēt laboratoriskos izmeklējumus un atpazīt to novirzes no normas.	Izpratnes līmenī: Laboratorisko izmeklējumu veidi, rezultātu normas, to noviržu biežākie iemesli, rezultātu izmantošana dažādās klīniskās situācijās.	Spēja nozīmēt laboratoriskos izmeklējumus, interpretēt iegūtos rezultātus. Spēja atradi attiecināt uz konkrēto klīnisko situāciju, sasaistot ar kopējo izmeklēšanas procesu.	6. LKI
		Pierakstīt 12 novadījumu elektrokardiogrammu un aprakstīt tās atradi.	Lietošanas līmenī: Elektrodu novietojums elektrokardiogrammas pierakstam. 12 novadījumu elektrokardiogrammas pieraksta pamatprincipi, elektrokardiogrammas norma, biežākās novirzes no normas.	Spēja interpretēt 12 novadījumu elektrokardiogrammas pierakstu un atpazīt biežākās novirzes no normas. Spēja attiecināt rezultātus uz klīnisko situāciju, kā arī sasaistīt tos ar kopējo izmeklēšanas procesu.	6. LKI
		Orientēties rezultātos, kas iegūti kardiālā slodzes testā ar elektrokardiogrammas pierakstu.	Lietošanas līmenī: Kardiālā slodzes testa pamatprincipi, slodzes testa atrades norma un biežākās novirzes no normas.	Spēja attiecināt kardiālā slodzes testa rezultātus uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopēju izmeklēšanas procesu.	6. LKI
		Orientēties ehokardiogrāfijas protokola rādītājos.	Lietošanas līmenī: Transtorakālās un transezofagālās ehokardiogrāfijas izmeklējumu būtība, tehnika, indikācijas.	Spēja interpretēt transtorakālās ehokardiogrāfijas izmeklēšanas rezultātu galvenos parametrus, slēdzienu klīnisko nozīmi un tos attiecināt uz konkrēto klīnisko situāciju, saistot ar kopējo izmeklēšanas procesu.	6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
		Prasme veikt pleiras dobuma punkciju sertificēta ārsta uzraudzībā.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Pārzināt pleiras dobuma punkcijas tehniku, indikācijas, kontraindikācijas. Izprast nepieciešamo punktāta analīžu nozīmēšanu un iegūto datu nozīmi.</p>	<p>Spēja veikt procedūru sertificēta ārsta uzraudzībā un patstāvīgi interpretēt iegūtos pleiras dobuma materiāla rezultātus.</p> <p align="right">6. LKI</p>
		Orientēties bronhoskopijas rezultātos.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Bronhoskopijas izmeklējumu būtība, tehnika un indikācijas.</p>	<p>Spēja izvērtēt bronhoskopijas nepieciešamību, izprast bronhu skalojuma un biopsijas materiāla izmeklēšanas iespējas.</p> <p>Spēja interpretēt slēdziena nozīmi un attiecināt to uz konkrēto klīnisko situāciju un kopējo izmeklēšanas procesu.</p> <p align="right">6. LKI</p>
4.10.	Noteikt un formulēt slimības diagnozi.	Formulēt atbilstošu diagnozi, definējot pamatdiagnozi, komplikācijas, blakusslimības.	<p>Lietošanas līmenī:</p> <p>Slimību un patoloģisko stāvokļu klīniska aina, raksturīgās sūdzības, anamnēzes dati un fizikālās izmeklēšanas atrade, raksturīgās novirzes laboratoriskās un instrumentālās izmeklēšanas metožu atradēs.</p> <p>Izpratnes līmenī:</p> <p>Zināt biežāk sastopamo slimību kopīgās raksturīgās klīniskās pazīmes, lai identificētu iespējamās diferenciālās diagnozes.</p>	<p>Spēja interpretēt pacienta sūdzības, anamnēzes datus, fizikālās izmeklēšanas rezultātus un uzstādīt primāro klīnisko diagnozi, definējot pamatdiagnozi, komplikācijas, blakusslimības un iespējamās diferenciāldiagnozes.</p> <p>Spēja sastādīt izmeklēšanas un ārstēšanas plānu un, pamatojoties uz izmeklējumu rezultātiem, uzstādīt galīgo klīnisko diagnozi.</p> <p align="right">6. LKI</p>

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
			Zināšanas par kognitīvo smadzeņu darbības procesu, kognitīvajiem aizspriedumiem, īsceļiem diagnostikas/lēmumu pieņemšanas procesā un izvairīšanās taktikām/iespējām.	Spēja izvairīties no kognitīvajiem aizspriedumiem diagnostikas procesā.	
4.11.	Veikt slimību ārstēšanu.	Prasme pamatojoties uz uzstādīto diagnozi plānot, organizēt un veikt nepieciešamu ārstēšanu.	Lietošanas līmenī: Zināšanas par ārstēšanas metodēm, tai skaitā invazīvās (ķirurģiskās) un neinvazīvās ārstēšanas, tai skaitā klīniskās farmakoloģijas, rehabilitācijas, psihoterapijas un intensīvās terapijas aspektiem medicīnas nozarē, šo metožu pielietojumu, indikācijām un kontrindikācijām, komplikācijām, dažādu metožu priekšrocībām un trūkumiem.	Spēja plānot un organizēt ārstēšanas procesu, izvēloties piemērotāku ārstēšanas metodi, sertificēta ārsta uzraudzībā.	6. LKI
		Veikt arteriālo asiņu parauga iegūšanu. Atpazīt arteriālo asinīs noteikto skābju-sārnu balansa un asins gāzu sastāva dzīvībai bīstamas izmaiņas.	Lietošanas līmenī: Pārzināt arteriālo asiņu iegūšanas tehniku un skābju-sārnu balansa un asins gāzu sastāva galvenos rādītājus, to novirzes no normas.	Spēja interpretēt arteriālās asinīs noteikto skābju-sārnu balansa un asins gāzu sastāva galvenos rādītājus un to nozīmi klīniskā kontekstā.	6. LKI
		Veikt intravenozas (perifēras vēnas), intrakutānas, subkutānas, intramuskulāras injekcijas un perifēro vēnu kateterizāciju.	Lietošanas līmenī: Injekciju un perifēro vēnu kateterizācijas tehnika.	Spēja veikt intravenozas (perifēras vēnas), intrakutānas, subkutānas, intramuskulāras injekcijas un perifēro vēnu kateterizāciju.	6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
		Ievadīt un izņemt nazogastrālo zondi.	Lietošanas līmenī: Nazogastrālās zondes ievietošanas tehnika un indikācijas.	Spēja ievietot un izņemt nazogastrālo zondi.	6. LKI
		Prasme noteikt asins grupas un veikt hemotransfūzijas.	Lietošanas līmenī: Zināšanas par asins grupām, to noteikšanas tehnika un transfuzioloģijas pamati.	Spēja noteikt asinsgrupas un veikt asins preparātu nozīmēšanu.	6. LKI
		Ievadīt zondi kuņģa skalošanai un skalot kuņģi.	Lietošanas līmenī: Kuņģa zondes ievietošanas un kuņģa skalošanas tehnika, indikācijas.	Spēja ievietot kuņģa zondi un veikt kuņģa skalošanu.	6. LKI
		Prasme kateterizēt vīrieša un sievietes urīnpūsli.	Lietošanas līmenī: Urīnpūšļa kateterizācijas tehnika un indikācijas.	Spēja veikt urīnpūšļa kateterizāciju, nepieciešamības gadījumā piesaistot sertificētu ārstu.	6. LKI
		Pareizi apstrādāt dažāda veida brūces, uzlikt šuves.	Lietošanas līmenī: Dažādu brūču veidu apstrāde, šuvju uzlikšanas tehnika.	Spēja apstrādāt dažādu veidu brūces un pieņemt lēmumu par piemērotāko ārstēšanas veidu.	6. LKI
		Orientēties plaušu funkcionālo testu rezultātos.	Lietošanas līmenī: Plaušu funkcionālo testu būtība, veikšanas tehnika, indikācijas, kontrindikācijas, galvenie parametri, atrades norma un biežākās novirzes no normas.	Spēja interpretēt plaušu funkcionālo testu galvenos parametrus, attiecināt iegūtos rezultātus uz konkrētu klīnisko situāciju un sasaistīt tos ar kopējo izmeklēšanas procesu.	6. LKI

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
		Orientēties gremošanas trakta endoskopiju rezultātos.	Lietošanas līmenī: Zināt gremošanas trakta endoskopisko izmeklējumu būtību, tehniku, veidus un indikācijas.	Spēja interpretēt gremošanas trakta endoskopisko izmeklējumu rezultātus. Spēja interpretēt slēdziena nozīmi un attiecināt to uz konkrēto klīnisko situāciju un kopējo izmeklēšanas procesu.	6. LKI
		Veikt pārsiešanas.	Lietošanas līmenī: Pārsēju veidi, to pielietošana praksē.	Spēja izvēlēties piemēroto pārsēju veidu un uzlikt attiecīgo pārsēju.	6. LKI
4.12.	Nozīmēt medikamentus un to dokumentēt.	Prasme nozīmēt medikamentus, izrakstīt receptes un dokumentēt medikamentu nozīmēšanu medicīniskajās kartēs.	Lietošanas līmenī: Medikamentu farmakoloģija, indikācijas, kontraindikācijas, ievades veidi, receptūras principi, dažādu zāļu formu ordinēšana.	Spēja nozīmēt medikamentus konkrētajā klīniskajā situācijā. Spēja dokumentēt nepieciešamo informāciju par pacientu, kas atspoguļotu pacienta stāvokli, izmaiņas, kritiskās situācijas, rezultātu, t.sk. pieņemto lēmumu pamatojumu diagnostikas un ārstēšanas gaitā.	6. LKI
4.13.	Pieņemt fizioloģiskas dzemdības.	Prasme veikt fizioloģisku dzemdību pieņemšanu.	Fizioloģisku dzemdību norise, to periodi, iespējamie riski un komplikācijas dzemdībās.	Spēja pieņemt fizioloģiskas dzemdības, iespējamo komplikāciju gadījumā pieaicināt speciālistu.	6. LKI
4.14.	Sniegt atbalstu mirstošiem pacientiem.	Prasme izvērtēt mirstoša pacienta stāvokli.	Zināšanas par mirstoša cilvēka aprūpes īpatnībām, tai skaitā psihoemocionāliem stāvokļiem.	Spēja organizēt un sniegt atbalstu mirstošam pacientam.	6.LKI

4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.15.	Atpazīt pacienta klīnisko un bioloģisko nāvi.	Prasme konstatēt klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes.	Klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes.	Spēja konstatēt pacienta klīnisko un bioloģisko nāvi.	6.LKI
4.16.	Noformēt medicīnisko dokumentāciju.	Prasme noformēt biežāk lietojamo medicīnisko dokumentāciju, veikt ierakstus ambulatorā un stacionāra medicīniskajā dokumentācijā.	Medicīniskās dokumentācijas lietvedības kārtība.	Spēja aizpildīt medicīnas dokumentus.	6.LKI
4.17.	Veicināt sabiedrības veselību un realizēt slimību profilaksi.	Plānot pasākumus sabiedrības veselības veicināšanai un biežāk sastopamo novēršamo slimību profilaksei.	Lietošanas līmenī: Sabiedrības veselības pamati, biežāk sastopamo novēršamo slimību primārā un sekundārā profilakse.	Spēja veikt pasākumus sabiedrības veselības veicināšanā un slimību attīstīšanās vai progresēšanas risku mazināšanā vai novēršanā.	6.LKI
4.18.	Rīcība ārkārtas medicīnas un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās.	Prasme iespēju robežās organizēt darbu ārkārtas medicīnas un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās.	Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas principi.	Spēja organizēt darbu un rīkoties ārkārtas medicīnas un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās.	LKI
4.19.	Pacienta drošība un klīnisko risku vadība.	Prasme noteikt un atpazīt ar pacienta ārstēšanu, klīnisko stāvokli saistītos riskus un noteikt riskus mazinošus pasākumus ārstniecības procesa ietvaros. Pārzināt ar profesiju saistītos specifiskos riskus un riskus mazinošos pasākumus, izturēšanās/uzvedības modeļus, procedūras un rekomendācijas	Zināšanas par klīnisko risku vadīšanas un pacienta drošības nodrošināšanas principiem. Zināšanas par kļūdu un pārkāpumu/nevēlama/iepriekš neparedzēta rezultāta cēloņiem un cilvēka faktoru (ergonomikas) lomu pacientu drošības nodrošināšanā.	Spēja organizēt pasākumu kompleksu, lai aprūpes ietvaros nodrošinātu pacienta drošību, tai skaitā atpazītu un vadītu klīniskos riskus, tai skaitā savu izturēšanās/uzvedības/attieksmes modeli drošai ārstniecībai.	LKI

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences				
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
		pacientu drošības paaugstināšanai.		

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Veikt profesionālu pilnveidi.	Prasme virzīt savu profesionālo pilnveidošanos. Prasme orientēties ar profesiju saistītos informācijas avotos (t.sk. datu vietnēs).	Lietošanas līmenī: Zināšanas par profesionālās pilnveidošanās realizācijā nepieciešamajiem informācijas resursiem, tai skaitā zinātniskiem rakstiem un profesionālām vadlīnijām.	Spēja profesionāli pilnveidoties mūža garumā, tai skaitām, piemēram, brīvprātīgi izmantojot simulētās medicīnas iespējas. Spēja pielietot profesionālo vadlīniju rekomendācijas klīniskā darbā. Spēja interpretēt jaunāko zinātnisko informāciju, un to attiecināt uz konkrēto klīnisko situāciju.	6. LKI
5.2.	Izmantot uz pierādījumiem balstītās medicīnas principus.	Prasme izmantot pierādījumos balstītas medicīnas principus.	Lietošanas līmenī: Pierādījumos balstītas medicīnas principi, pierādījumu līmeņi.	Spēja attiecināt un izmantot pierādījumos balstītas medicīnas principus uz konkrēto klīnisko situāciju.	6. LKI
5.3.	Veikt izglītošanas darbu.	Prasme izglītēt pacientus, kolēģus, sabiedrību.	Izpratnes līmenī: Izglītošanas (pedagoģijas) pamatprincipi.	Spēja izglītēt pacientus, kolēģus, sabiedrību.	6. LKI

**5. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
5.4.	Veikt pētniecisko darbu.	Prasme organizēt un veikt pētniecisku darbu, savas darbības analīzi.	Lietošanas līmenī: Pētnieciskā darba organizācija.	Spēja dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā savas darbības analīzes veidā vai mērķtiecīgas pētnieciskās darbības formā. 6. LKI
5.5.	Pārzināt un ievērot profesionālās ētikas principus ārsta darbībā.	Darboties atbilstoši profesionālās ētikas normām un likumdošanai.	Lietošanas līmenī: Pārzināt Latvijas Ārstu ētikas kodeksā, LR normatīvajos aktos un starptautiskos dokumentos ietvertos profesionālās ētikas principus, pacientu un ārstu tiesības un pienākumus.	Spēja demonstrēt izpratni par profesionālās ētikas un tiesību normām, risināt profesionālajā praksē sastopamās ētiskās problēmas, argumentēti diskutēt par medicīnas ētikas jautājumiem. 6. LKI
5.6.	Komunicēt ar pacientiem, viņu piederīgajiem, kolēģiem, ievērojot pacienta datu konfidencialitāti un ētiku.	Cienpilni komunicēt ar pacientiem, viņu piederīgajiem, kolēģiem valsts valodā neatkarīgi no pacienta reliģiskās, sociālās, etniskās un cita veida piederības. Prasmes iegūt informāciju: informēt pacientu par slimības būtību, riskiem, alternatīvām un to priekšrocībām un riskiem, iesaistīt pacientu lēmumu pieņemšanas procesā un informēt pieņemšanas lēmuma pieņemšanā.	Lietošanas līmenī: Valsts valodas zināšanas atbilstoši likumdošanā noteiktajam līmenim. Komunikācijas prasmes respektējot kulturālās, ētiskās normas un ievērot pacienta datu konfidencialitāti.	Spēja izskaidrot pacientam un tā piederīgajiem sākotnējo diagnozi, tālāko izmeklēšanas un ārstēšanas plānu, ievērojot pacienta datu konfidencialitāti, ētiskās un likumdošanas normas. 6. LKI
5.7.	Spēt argumentēt, diskutēt un prezentēt.	Prasme loģiski argumentēt, diskutēt, prezentēt savu viedokli. Prasme demonstrēt informācijas patēriņa elementus un	Argumentācijas, diskusijas, prezentācijas pamati. Informācijas datu vietnes.	Spēja loģiski argumentēt, diskutēt, prezentēt savu viedokli, iegūt nepieciešamo informāciju datu vietnēs. 6. LKI

**5. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
		informācijas iegūšanu datu vietnēs. Izvērtēt inovāciju potenciālo ieguvumu.		
5.8.	Orientēties galvenajos veselības aprūpes organizācijas un finansēšanas principos.	Prasme orientēties veselības aprūpes sistēmas galvenos organizācijas un finansēšanas principus.	Izpratnes līmenī: Zināšanas par veselības organizācijas sistēmu un finansēšanas principiem.	Spēja izprast veselības aprūpes kārtību un tās finansēšanas sistēmu. 6. LKI
5.9.	Strādāt atbilstoši valsts likumdošanā noteiktajai kārtībai.	Orientēties Eiropā un Latvijā spēkā esošajos pacientu un ārsta tiesību reglamentējošajos normatīvajos aktos.	Izpratnes līmenī: Pārzināt pacientu un ārstu tiesības un pienākumus saskaņā ar Eiropā un Latvijā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.	Strādāt ievērojot Eiropas Savienībā un Latvijā pieņemtos pacientu un ārstu tiesības reglamentējošos normatīvos aktos. 6. LKI
5.10.	Organizēt savu darbu un strādāt komandā.	Prasme organizēt savu un kolēģu darbu prasme strādāt komandā. Prasme iesaistīt konsultantus u.c. ārstniecības procesa nodrošināšanai nepieciešamās personas. Prasme plānot un koordinēt ārstēšanu un aprūpi, sociālo u.c. pacientam nepieciešamo palīdzību noteiktās situācijās, tai skaitā dežūrdarba laikā,	Izpratnes līmenī: Zināšanas par darba organizāciju un komandas darba principiem.	Spēja strādāt komandā, organizēt savu un citu darbu. 6. LKI

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
		stacionējot vai pārvedot uz citu nodaļu.		

Projekts

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Iesniedz Veselības ministrija (reģistrācijas Nr.90001474921), kontaktpersona turpmākai saziņai - Veselības ministrijas Stratēģiskās plānošanas nodaļas vecākā eksperte Dace Roga, e-pasta adrese: dace.roga@vm.gov.lv , tālr. 67876093.</p> <p>ĀRSTA PROFESIJAS STANDARTU izstrādājusi ar Veselības ministrijas 2017.gada 29.septembra rīkojumu Nr.133 "Par darba grupas Ārsta profesijas standarta aktualizācijai izveidi" izveidotā darba grupa, kuras sastāvā bija pārstāvji no Rīgas Stradiņa universitātes, Latvijas Universitātes, Latvijas slimnīcu biedrības, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības, Latvijas Ārstu biedrības un Veselības ministrijas pārstāvji.</p>
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<i>[Aizpilda Valsts izglītības satura centrs]</i>
Profesijas standarta NEP atzinums	<i>[Datums. Aizpilda Valsts izglītības satura centrs]</i>
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	<i>[Datums. Aizpilda Valsts izglītības satura centrs]</i>
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	<i>[Datums. Aizpilda Valsts izglītības satura centrs]</i>